

Universitatea Tehnică a Moldovei

MANAGEMENTUL PRODUCERII LAVANDEI PENTRU BUCHETE DIN FLORI USCATE

(în baza datelor G.Ț. „Gaina Alexandru”, r-ul Hâncești)

Master:

Molodoi Igor

Conducător:

**Zbancă Andrei
Dr., conf. univ.**

Chișinău - 2023

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Universitatea Tehnică a Moldovei
Program de master „Administrarea afacerilor în sectorul agroalimentar”

Admis la susținere
Șef departament DEM:
conf.univ., dr. Țurcan Rina

„_____” _____2023

MANAGEMENTUL PRODUCERII LAVANDEI PENTRU BUCHETE DIN FLORI USCATE

(în baza datelor G.Ț. „Gaina Alexandru”, r-ul Hâncești)

Teză de master

Master:

Molodoi Igor
AASA, 211M

Conducător:

Zbancă Andrei
Dr., conf. univ.

Chișinău - 2023

ADNOTARE

la teza de master Managementul producerii lavandei pentru buchete din flori uscate (în baza datelor G.Ț. „Gaina Alexandru”, r-ul Hâncești) elaborată de masterandul Molodoi Igor

Teza de master este structurată și include: introducere, 3 capitole, 9 subcapitole, concluzii / recomandări, surse bibliografice, anexe, adnotare.

Cuvinte cheie utilizate în teză: management, tehnologie, buget, eficiență, afacere de familie, competitivitate, lavandă, sistem ecologic.

Domeniul de studiu îl constituie analiza managementului producerii lavandei pentru buchete de flori uscate și dezvoltarea micro-afacerilor pentru afaceri mici de familie orientate la diversificarea veniturilor în spațiile rurale și sporirea bunăstării populației de la sate.

Scopul și obiectivele tezei:

Scopul lucrării constă în analiza managementului investițiilor orientat la dezvoltarea lanțurilor valorice pentru fructe prin integrarea produselor agroalimentare în rețele de comercializare.

În vederea realizării acestui scop sunt formulate următoarele sarcini:

- analiza conținutului și esenței managementului producerii în sectorul vegetal;
- bugetarea activităților pentru cultivarea lavandei în sistem ecologic pentru buchete de flori;
- analiza căilor de perfecționare a managementul producerii produselor agroindustriale.

Noutatea și originalitatea științifică a rezultatelor obținute constă în: sistematizarea aspectelor științifice privind esența și conținutul managementului producerii în sectorul vegetal, analiza practică a fezabilității economice pentru modelele de business la cultivarea lavandei, bugetarea activităților și sporirii competitivității producției în întreprinderile agricole.

Importanța teoretică a lucrării. Rezultatele principale ale tezei au contribuit atât la sistematizarea teoriei despre managementul tehnologic la producerea lavandei, cât și la dezvoltarea metodelor de argumentare a eficienței și bugetarea corect a activităților la cultivarea lavandei în sistem ecologic pentru buchete de flori uscate.

Valoarea aplicativă. Abordările științifice și practice din teză pot fi utilizate în cercetările științifice din domeniul managementului tehnologic – de producție, în special în argumentarea fezabilității investițiilor pentru modele de business și selectarea sistemului de producere a lavandei pentru dezvoltarea unei micro - afaceri sustenabile în GȚ „Gaina Lucian” orientate la diversificarea surselor de venit și sporirea nivelului de trai ai membrilor gospodăriei în spațiul rural.

ANNOTATION

for the master's thesis on the management of lavender production for bouquets from climbing flowers (based on the data of G.Ț. "Gaina Alexandru", Hâncești district) elaborated by the master's student Igor Molodoi

The master's thesis is structured and includes: introduction, 3 chapters, 9 subchapters, conclusions / recommendations, bibliographic sources, appendices, annotation.

Key words used in the thesis: management, technology, budget, efficiency, family business, competitiveness, lavender, ecological system.

The field of study is the analysis of lavender production management for dried flower bouquets and the development of micro-businesses for small family businesses aimed at diversifying incomes in rural areas and increasing the well-being of the village population.

The aim and objectives of the thesis:

The aim of the paper consists in the analysis of investment management oriented to the development of value chains for fruits by integrating agro-food products into marketing networks.

In order to achieve this goal, the following tasks are formulated:

1. analysis of the content and essence of production management in the vegetable sector;
2. budgeting activities for the cultivation of lavender in an ecological system for flower bouquets;
3. analysis of ways to improve the management of the production of agro-industrial products.

The scientific novelty and originality of the obtained results consists in: the systematization of scientific aspects regarding the essence and content of production management in the vegetable sector, the practical analysis of the economic feasibility of business models for lavender cultivation, the budgeting of activities and the increase of production competitiveness in agricultural enterprises.

The theoretical importance of the work. The main results of the thesis contributed both to the systematization of the theory of technological management in the production of lavender, and to the development of methods for arguing the efficiency and correct budgeting of activities in the cultivation of lavender in an ecological system for dry flower bouquets.

Application value. The scientific and practical approaches in the thesis can be used in scientific research in the field of technological management - production, especially in arguing the feasibility of investments for business models and the selection of the lavender production system for the development of a sustainable micro-business in GȚ "Gaina Lucian" aimed at diversifying sources of income and increasing the standard of living of household members in rural areas.

CUPRINS

DECLARAȚIA MASTERANDULUI.....	4
ADNOTARE	5
LISTA TABELELOR	7
LISTA FIGURILOR.....	7
INTRODUCERE	8
1. BAZELE TEORETICE ALE MANAGEMENTULUI PRODUCERII ÎN AGRICULTURA MODERNĂ.....	10
1.1. Esența și conținutul managementului de producere în agricultură.....	10
1.2. Managementul tehnologic și funcțiile lui în întreprinderi agricole	12
1.3. Importanța inovațiilor în modernizarea tehnologiilor de producere.....	16
2. CARACTERISTICA CONDIȚIILOR ORGANIZATORICE ȘI DE DEZVOLTARE A G.Ț. „GAINA ALEXANDRU”.....	20
2.1. Condițiile organizatorice și sistemul managerial al G.Ț. „Gaina Alexandru”	20
2.2. Analiza economico-financiară a activității G.Ț. „Gaina Alexandru”.....	21
2.3. Analiza stării actuale de dezvoltarea a sectorului și ramurii cultivării lavandei	26
3. MANAGEMENTUL TEHNOLOGIEI DE CULTIVARE A LAVANDEI ÎN G.Ț. „GAINA ALEXANDRU”	31
3.1. Analiza modelelor de business și investițiilor pentru plantarea lavandei.....	31
3.2. Managementul tehnologic la cultivarea lavandei ecologice pentru buchete uscate de flori	34
Controlul calității înainte de depozitare, pentru fiecare tip de produs vegetal	45
3.3. Perfecționarea managementului tehnologic la producerea lavandei buchete	49
CONCLUZII ȘI PROPUNERI.....	54
BIBLIOGRAFIE	56
ANEXE	60

INTRODUCERE

Plantele medicinale și aromatice (PAM) sunt specii vegetale, cultivate sau spontane, care prin compoziția lor chimică au proprietăți farmaceutice și sunt folosite în terapia umană și veterinară. Plantele date pot fi cultivate inclusiv pe solurile sărace, astfel permit valorificarea terenurilor cu o bonitate mai joasă, ceea ce este extrem de important în localitățile rurale prin diversificarea activităților agricole și obținerea de profituri pe măsură de către fermieri.

Sectorul PAM este parte componentă a horticulturii autohtone și este unul de perspectivă, deoarece este unul profitabil, se bucură de interes produsele pe piețele regionale și internaționale, factorii de producere sunt prielnici, susținere din partea autorităților / donatorilor și experiența, istoricul înregistrat facilitează dezvoltarea durabilă a lui.

În contextul comerțului cu PAM, în cazul RM putem constata oportunități benefice pentru producerea și comercializarea lor, cu condiția asigurării competitivității, asocierii și cooperării antreprenorilor pentru toate lanțurile valorice.

Comercializarea cu produse din plante aromatice și medicinale pentru Republica Moldova oferă fermierilor o serie de avantaje:

1. Se obține materie primă "curată", solicitată în lume pentru industria biomasă, alimentară, farmaceutică, cosmetică, ușoară, etc.;
2. Se promovează culturile cu aplicație în industrie (plante tehnice, plante medicinale);
3. Se diversifică gama de plante cultivate, contribuind la reducerea recoltărilor din flora spontană;
4. Se asigură produse competitive sub aspectul calității, cu referire directă asupra protejării și sănătății consumatorului.

Importanța produselor vegetale din PAM, în scopul obținerii produselor agroalimentare, fabricarea preparatelor farmaceutice și aplicarea în fitoterapie și alte industrii, se datorează prezenței unui spectru larg de principii/substanțe active cu proprietăți de profilaxie sau terapeutice pentru organismul uman, care sunt sintetizate în anumite părți (organe) ale plantei numit – produs vegetal care au o acțiune specifică. În fiecare specie întâlnim un număr mare de substanțe, dar numai unele reprezintă interes terapeutic și sunt considerate principii active. Biosinteza principiilor active și acumularea lor este diferită în organele vegetale. De aceea, în practică se utilizează acele organe care prezintă un conținut ridicat de principii active.

Obiectul de studiu al lucrării date îl constituie G.Ț. „Gaina Alexandru”, care are sediul juridic în mun. Hâncești amplasat în centru RM.

Actualitatea și importanța temei abordate - „Managementul producerii lavandei pentru buchete din flori uscate” este o temă actuală și extrem de importantă pentru dezvoltarea întreprinderilor micro și mici, orientate la diversificarea produselor, modernizarea tehnologiilor

prin introducerea inovațiilor, crearea și dezvoltarea afacerilor pentru produse de nișă și sporirea veniturilor populației de la sate pentru îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale.

Autorul a reușit să realizeze un studiu de fezabilitate și de implementare a diferitor sisteme de tehnologie la cultivarea lavandei, ceea ce permite antreprenorilor mici sau afacerilor de familie să selecteze corect și competitiv modelul de business cel mai avantajos și realizarea cu succes de cultivare a lavandei prin uscarea și comercializarea buchetelor uscate de flori.

Scopul lucrării constă în analiza managementului tehnologic de cultivarea a lavandei în sistem ecologic pentru micro – afacere de familie și sporirea veniturilor membrilor familiei în G.Ț. „Gaina Alexandru”.

În vederea realizării acestui scop sunt formulate următoarele sarcini:

- analiza economico-financiară a G.Ț. „Gaina Alexandru”;
- analiza conținutului și esenței managementului tehnologic la cultivarea lavandei;
- realizarea fezabilității modelelor de cultivarea a lavandei pentru selectarea argumentată a celui mai avantajos și eficient model de business - cultivare a lavandei prin uscarea și comercializarea buchetelor uscate;
- analiza căilor de îmbunătățire a managementului tehnologic orientat la cultivarea lavandei în sistem ecologic prin uscarea și comercializarea buchetelor de flori uscate.

Metodele de cercetare utilizate - în lucrare sunt: metoda statistică, metoda analizei, comparare și sintezei, planificarea investițiilor și bugetarea activităților.

Materiale utilizate – bilanțurile contabile ale societății, datele statistice ale Republicii Moldova, literatura de specialitate, resurse internet.

Structura lucrării include introducerea, 3 capitole cu divizarea lor în paragrafe ce conțin partea teoretică, analitică a lucrării (cu cercetare și analize practice) și de asemenea concluzii și recomandări. Gospodăria analizată va fi studiată și analizată pentru o perioadă de 3 ani în baza analizei diagnostice al declarațiilor anuale de venit și vor fi elucidate concluzii și cum să optimizăm / perfecționăm activitatea ei.

BIBLIOGRAFIE

1. Așecu I., Merce E., Managementul în agricultură, Editura Ceres, București, 1997
2. Garnier, M. The stolbur phytoplasma: an ubiquitous agent. C. R. Acad. Agric. Fr. 2000. 86 (7), p. 27.
3. Goncariuc M. Lavandula angustifolia Mill. În: Plante medicinale și aromatice cultivate. CE UASM, Chișinău, p.99.
4. Goncariuc M. Lavanda. Edit. Print Caro, 2018, Chișinău, 131p.
5. Goncariuc, M. Soiuri rezistente la secetă de Lavandula angustifolia Mill și Salvia sclarea L. In: Univ. Agrară de Stat din Moldova : Lucrări șt. Ser. Agronomie și agroecologie. Chișinău, 2018, 52(1), p. 137-140. [Materialele simpoz. șt. intern. „85 ani ai Facultății de Agronomie – realizări și perspective”, dedicat aniv. a 85 de ani de la fondarea Univ. Agrare de Stat din Moldova].
6. Machidon M. Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova. Plante aromatice și medicinale. Edit. „Lumina”, Chișinău, 2019, p.38-40.
7. Musteață G. Subarbuști medicinali și aromatici cultivați. Centrul ed. UASAM, Chișinău, 2007, p.6.
8. Păun E., Lavanda. Sănătatea Carpaților. Farmacia din cămară. Edit. F&D Stil Commerce. București, 1995, p. 129.
9. Paun E. Tratat de plante medicinale si aromatice cultivate. Vol. II/1988- Ed. Academiei RSR, p.7;
10. Pirnă I., Voicu E., Radu M., Ciupercă R., Muscalu A. Curs Tehnologii de recoltare a plantelor medicinale. București, 2011.
11. Muntean L. S., Tămaș M., Muntean S., Duda M., Vârban D., Florian S. Tratat de plante medicinale cultivate si spontane. Ed. RISOPRINT. Cluj-Napoca. 2007.
12. Muntean L. S., Cernea S., Morar G., Duda M., Vârban D., Muntean S. Fitotehnie. Edut. AcademicPres, Cluj-Napoca, 2008, p.594.
13. Upson T., Andrews S. The Genus Lavandula, Jan., 2004, 456 p. Royal Botanic Gardens, Kew. Retrieved 2012-03.
14. TRATAT de plante medicinale cultivate și spontane (2007) ediția a I, Ed. Risoprint, Cluj-Napoca, Autori: L.S. Muntean, M. Tămaș, S. Muntean, L. Muntean, M. Duda, D. Vârban, S. Florian
15. TRATAT de plante medicinale cultivate și spontane (2016), ediția a II-a, Ed. Risoprint, Cluj-Napoca, Autori: L.S. Muntean, M. Tămaș, S. Muntean, L. Muntean, M. Duda, D. Vârban, S. Florian (ISBN 978-973-53-1873-4).

16. Tudora Catalina, Curs tehnologii de cultivare a plantelor medicinale și aromatice în zona Călărași, SILISTRA C.S. III ing. hort. Februarie 2011, București.
17. Agopian A., 1975, Plante medicinale din flora spontană și substituirile lor, Ed. Reccop, București.
18. Ahmadiani A. și colab., 2004, Journal of Essential Oil Research, july-aug 2004, vol. 16, 356-357.
19. Albulescu D., 1968, Contribuții la studiul farmacognostic al unor specii indigene de Pulmonaria. Teză de doctorat IMF București.
20. Bobeș I., 1983, Atlas de Fitopatologie și protecția agroecosistemelor, Ed. Ceres, București.
21. Bobiț M.D., 1997, Studiul colecției de germoplasmă la specia Valeriana officinalis L., în vederea utilizării ei în procesul de ameliorare, Teză de doctorat U.S.A.M.V. Cluj-Napoca.
22. Bobiț M., D., 2000, Tehnologii de cultură la plantele medicinale aromatice, Ed. Orizonturi, București: chimionul (55-64), macul de grădină (176-183), mătrăguna (213-220), reventul (286-295), șardul (312-318), valeriana (360-368).
23. Bojor O. și colab., 1987, Practica farm., 230-236.
24. Bojor O. și Popescu O., 2001, Fitoterapie tradițională și modernă, Ediția II, Edit. Fiat Lux, București, 252-253.
25. Bocerean N., 2006, Cercetări privind biologia și tehnologia de cultivare a busuiocului în partea de vest a României, Teză de doctorat, USAMV a Banatului, Timișoara.
26. Bohmig F., 1964, 300 Ratschlage fur den Gewurzkrautergarten, Neumann Verlag.
27. Bojor O., 1973, Farmacia, 9, 545-548.
28. Bojor O. și colab., 1978, în Contribuția ICSNCF la îmbunătățirea medicamentului românesc, Ed. Medicală București, 197-200.
29. Bojor O. și Alexan M., 1981, Plantele medicinale izvor de sănătate, Ed. Ceres, București.
30. Bojor O. și Alexan M., 1984, Plante medicinale și aromatice de la A – Z, Ediția II a Ed. Recoop București.
31. Bojor O. și Popescu O., 1993, Miracolele terapeutice ale plantelor. Mică enciclopedie de fitoterapie, Ed. Edimpex, Speranța SRL, București.
32. Bojor O. și Popescu O., 2000, Fitoterapie tradițională și modernă., Ed. II-a. Fiat lux București.
33. Bojor O., 2003, Ghidul plantelor medicinale și aromatice de la A-Z, vol. 3 Ed. Fiatlux, București.
34. Bologa V.L. și Vătămeanu N., 1970, Medicina geto-dacilor, în Istoria medicinei universale, Ed. Medicală, București, 189-200.
35. Bondrescu R. și Lupșanu R., 1980, Herba Romanica, 2, 47, 54.
36. Bondrescu R. și colab., 1981, Herba Romanica, 3, 65-72.

37. Bondrescu R., 1982, Tehnologii cadru pentru cultura plantelor medicinale și aromatice, M.A. ASAS Trustul Plafar SCPMA Fundulea, Ed. Recoop București, 25-29, 81-84, 124-127, 165-168, 214-221.
38. Borcean I., 1980, Plante aromatice și medicinale, în Curs de Fitotehnie, vol. 2, ed. a II-a, Inst. Agr. Timișoara.
39. Borcean I. și colab., 1981, Lucrări științifice – Seria Agronomie, Institutul Agronomic, Timișoara, 18, 72-77.
40. Brezeanu Creola și colab. - 2010 - Plante Utile Pentru Agricultură Ecologică – Ed. Alma Mater, ISBN 978-606-527-085-5, 131 p.
41. Milică C., Elena Bavaru, Robu T., 2004 - Izvoare de sănătate din flora medicinală. Editura Ovidius University Press, Constanța, 285 p. ISBN 973 – 614-193-4.
42. Muntean L. S. 2007 - Tratat de plante medicinale cultivate și spontane, Ed. Risoprint, Cluj Napoca, 928 p ISBN 978-973-751-463-9.
43. Robu T., Milică C. 2004 - Plante medicinale autohtone, Editura Institutul European, Iași, 300 p.
44. ZBANCĂ A., PANUȚA S., MOREI V., STRATAN A., LITVIN A., FALA Iu. Bugetarea activităților din sectorul vegetal al Republicii Moldova. Ghid. UASM, Chișinău, 2017, 350 pagini
45. ZBANCĂ A., STRATAN A., MOREI V., LITVIN A. Ghid privind argumentarea economică a activităților din agricultura Republicii Moldova (sectorul vegetal), Proiect finanțat: Academia de Științe a Moldovei, UASM, Federația Națională a Agricultorilor din Moldova „AGROinform”. Ed. Bons Offices, anul 2009, 216 pag., 16,2 c.a., ISBN 978-9975-64-147-0
46. ZBANCĂ A. 100 idei de afaceri (vol I – versiune română și rusă), Suport Proiectul Investiții și Servicii Rurale, anul 2003, 144 pag., 110,8 c.a., ISBN 9975-9575-4-4
47. ZBANCĂ A. 100 idei de afaceri (vol II – versiune română și rusă), Suport Proiectul Investiții și Servicii Rurale, anul 2004, 150 pag., 11,25 c.a., ISBN 9975-9575-4-4
48. Goncariuc, M., Cotelea, L., Balmuș, Z., Mașcovțeva, S., Butnaraș, V., Botnarenco, P. The productivity of *Salvia sclarea* L. and *Lavandula angustifolia* MILL varieties resistant to drought. *Hop and Medicinal Plants*, Year XXII, No. 1-2, 2018 pp.68-76.
49. Henter A.E. Lavanda magică. Edit. RDT Print Center, Cluj Napoca, 2017, 105p.
50. Isman M. B. Plant essential oil for pest and disease managements. *Crop Protection*. 2000, 19 (8–10): 603–608. Retrieved 18 Sept. 2014.
51. Jianu C., Pop G., Gruia A. T., Horhat F. G. Chemical composition and antimicrobial activity of essential oils of lavender (*Lavandula angustifolia*) and lavandin (*Lavandula x intermedia*) grown in western Romania. *International Journal of Agriculture & Biology*. 2013, 15.4: 772.

52. Lis-Balchin, M. and Hartt S. Studies on the mode of action of the essential oil of Lavender (*Lavandula angustifolia* Mill.). *Phytotherapy Reseach*. 1999.13 (6): 540.
53. Lis-Balchin M. *Lavender: The genus Lavandula*. Taylor and Francis. 2002, p.35.
54. Терехин А.А., Вандышев В.В. *Технология возделывания лекарственных растений: Учеб. пособие.* – М.: РУДН, 2008. – 201 с.: ил.
55. Авдеева, Е.В. Изучение некоторых фенольных и терпеноидных соединений, используемых в стандартизации лекарственных растений: автореф. дис. канд. фармац. наук: 15.00.02 / Е.В. Авдеева. М., 1997. -23 с.
56. Амосова, Е.Н. Возможность использования лекарственных растений Сибири и Дальнего Востока для лечения злокачественных новообразований / Е.Н. Амосова, Е.П. Зуева, Е.Д. Гольдберг // *Фармация*. 1994. - Т. 43, № 6. - С. 32-37.
57. Георгиевский, В.П. Биологически активные вещества лекарственных растений / В.П. Георгиевский, Н.Ф. Комиссаренко, С.Е. Дмитрук Новосибирск: Наука, Сиб. отд., 1990. - 330 с.
58. Загуменников В.Б., Дмитрук С.Е., Загуменникова Т.Н. и др. *Возделывание лекарственных растений в условиях Западной Сибири и Центрального Казахстана.* – Томск: Изд. НТЛ, 2001, стр.42-47.
59. *Лекарственное растениеводство.* - М.: РАСХН ВИЛАР, 2006, стр269- 274.
60. Шаин С.С. Биорегуляция продуктивности растений. М.: «Оверлей»,2005. стр.35-37, 187-202.
61. Серков В.А. Бакулова И.В. Плужникова И.И. Криушин Н.В. Новые направления селекции и совершенствование технологии семеноводства конопли посевной: Монография. – Пенза: РИО ПГАУ, 2019. – 155 с
62. Серков В.А., Белоусов Р.О., Александрова М.Р., Давыдова О.К. Новый сорт конопли посевной Милена // *Международный сельскохозяйственный журнал*. 2019. № 5 (371). С. 16-18
63. Серков В.А., Белоусов Р.О., Александрова М.Р., Давыдова О.К. Конкурсное сортоиспытание перспективного селекционного материала конопли посевной // *Нива Поволжья*. 2019. № 2 (51). С. 91-100
64. А. О. Бердышева, С. Д. Пшиканоква, Г. А. Христенко — «О легальной проблеме культивации технических сортов конопли», Karus F., Grotenhermen M., 1998